

СТАНОВИЩЕ

по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“
в СУ „Св. Климент Охридски“, обявен в ДВ, бр. 100/20.12.2011 г.

В обявеният конкурс за доцент участва като единствен кандидат гл. ас. д-р Георги Якимов Стойчев. Според наличната документация кандидатът отговаря на изискванията по чл. 24, ал.1 и чл. 26, ал. 1 от ЗРАСРБ, чл. 53, ал. 1 от ППЗРАСРБ и на чл. 105 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Представената от кандидата научна продукция включва 2 монографии, 17 научни съобщения и статии и 5 учебни помагала, в които участва като съавтор.

Първостепенно място в научните трудове на гл. ас. д-р Георги Якимов заема монографията „Гражданско образование (теория, история, съвременни измерения)“, публикувана през 2011 г. В нея авторът най-напред изяснява понятието „гражданско образование“, проследявайки неговото зараждане и развитие до началото на ХХ век. Специално внимание тук е отделено на различните аспекти на гражданското образование, а именно неговата когнитивна страна, ролята му за формиране на граждански умения и навици, за социализация на индивида и изграждането на ценностни ориентации.

При разглеждането на факторите и принципите на гражданското образование, кандидатът прави анализ на основните възгледи по въпроса, включително на някои чужди автори, по-специално на Джон Патрик от САЩ. В следващата част на изследването Г. Якимов прави исторически преглед на идеята за гражданското образование, спирайки се на различните мнения по въпроса от Античността до ХХ век. Главният акцент е насочен към европейските страни и САЩ, което е важно, предвид европейската ориентация на страната ни. Твърде ценни в това отношение са методическите текстове, отнасящи се до гражданското образование във Великобритания, Франция, Германия и др., които всъщност

са примерни извлечения от учебните програми в съответните страни. Като особено сполучлив подход преценявам самостоятелното разглеждане на идеята за гражданското образование в страните от Източна Европа и на Балканите, след разпадането на тоталитарните режими в тези страни. Това е особено важно, тъй като България попада в тази група държави, а те имат сходни за решаване проблеми в тази насока.

На възникването и развитието на гражданското образование в българското общество са посветени цели две глави от монографията. Авторът проследява в детайли зараждането и развитието на гражданското образование от епохата на Възраждането до наши дни. Тук Георги Якимов анализира многоаспектно гражданското образование, спирайки се на учебниците и учебните помагала, учебните програми, нормативни актове и други, имащи отношение към темата.

Връзката между обучението по история и гражданското образование е предмет на последната, четвърта глава на книгата, което е от първостепенно значение, предвид факта, че в съвременното българско училище гражданското образование не се изучава като отделен предмет. Ценен методически принос са представените в края на изследването таблици и схеми, отразяващи графично различни страни на гражданското образование.

Разбира се, монографията не е лишена и от някои слабости. Така например, не става ясно, как се изучават посочените на с. 204 и с. 206 теми, отнасящи се до т. нар. „Димитровска конституция“ от 1947 г. и „Живковата конституция“ от 1971 г. – самостоятелно, като част от хорариума на друг предмет или по някакъв друг начин? В приложената библиография чуждите изследвания са твърде малко, а цитирането на интернет източниците не е според установените стандарти. Въпреки това, тази монография остава основен и най-значим принос на кандидата, сред цялата му научна продукция.

Другата, представена от кандидата монография – „Пантелей Кисимов. Живот и дейност“, издание на академичното издателство „Проф. Марин Дринов“ от 2003 г., е наистина

интересно и задълбочено изследване, за което говори и приложения отзив от проф. Вера Бонева. Този труд обаче, макар и допълнен и преработен, не е удачно да бъде оценяван при така обявения конкурс за доцент, поне по две причини: първо, съгл. чл. 24, ал. 1, т. 3 от ЗРАСРБ и чл. 53, ал. 1, т. 3 от ППЗРАСРБ, той повтаря части от дисертационния труд на кандидата за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, и второ, темата на изследването не е пряко свързана с направлението на конкурса. Последното обстоятелство в значителна степен е валидно и за други публикации на кандидата. От представените 17 научни съобщения и статии, само три имат пряко отношение към конкурса. Две от тях – „Любен Каравелов в съвременните учебници по история“ и „Интересът на един възрожденец към историческите знания“, могат да бъдат определени като историко-методически проучвания, докато третата – „Софийските училища с възрожденски традиции и обновление“ е по-скоро от областта на историята на педагогиката. Останалите исторически публикации на Георги Якимов естествено имат свой историографски принос и повечето от тях са подходящи да бъдат използвани при изучаването на историята в училище, да допълнят и обогатят познанията на учениците за времето на Българското възраждане.

Много по-значимо обаче, е участието на кандидата като съавтор на учебници и учебни помагала. Тук е налице значително многообразие на продукцията: учебник по история и цивилизация за 6-ти клас, мултимедиен продукт (DVD), исторически справочник и други методически помагала. Считаю това за твърде важно, тъй като методиката на обучението по история е дисциплина с практическа насоченост и тези трудове на кандидата, категорично доказват уменията му да свързва теоретичните знания с практиката. От приложените справки става ясно, че Георги Якимов е многократно цитиран в различни изследвания и издания, както и, че публикациите му са индексирани в няколко бази библиографски данни.

Преподавателският опит на гл. ас. д-р Георги Якимов е твърде богат. Той е преминал през всички нива на образователната ни система. Опитът му като учител по история в продължение на повече от 10 години, безспорно е оказал благотворно влияние върху

формирането му като специалист в областта на историческото образование. Преподавателската му дейност в университета включва провеждането на лекции, упражнения и изпити по методика на обучението по история, практически занятия – хоспитиране, текуща и държавна педагогическа практика, като и лекционни курсове в магистърски програми. Като актив на кандидата могат да се посочат още: участието му в екипа на МОМН по изработването на изпитните материали за държавните зрелостни изпити по история и цивилизация, както и участието му в проекти.

На основание направената по-горе оценка на научните приноси и на преподавателската работа на гл. ас. д-р Георги Якимов, считам, че кандидатът отговаря на критериите за заемането на академичната длъжност „доцент“ по научното направление „Педагогика на обучението по история (методика на обучението по история – история и гражданско образование)“.

28.03.2012 г.

Гр. София

Доц. д-р Костадин Паев